

فرصت‌هایی که با هدر رفت گاز فلر می‌سوزد

پدیده استخراج رمز ارز چند سالی است که سایه خود را بر سر شبکه برق ایران انداخته و مدیران صنعت برق بخشی از علت بروز ناترازی برق را فعالیت استخراج کنندگان رمز اعلام می‌کنند.

برآوردهای رسمی نشان می‌دهد ظرفیت نیروگاهی کشور از ۹۰ هزار مگاوات عبور کرده و میزان مصرف در ایام سرد سال حدود ۴۷ تا ۴۹ هزار مگاوات است، یعنی در صورتی که سوخت نیروگاهی تأمین شود، تولید برق تادو برابر قابل افزایش است. چندی پیش محمد اله‌داد، معاون انتقال و تجارت خارجی شرکت مدیر یت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران گفته بود، فعالیت ماینرها علت بخشی از ناترازی‌هاست.

وی خاطر نشان کرد، با وجود اینکه در کشور، فعالیت مجاز ماینینگ تعریف شده است اما برخی افراد هم اقدام به واردات غیر مجاز دستگاه‌های ماینر به کشور می‌کنند و هم از این دستگاه‌ها در بخش‌های عمومی از جمله روستایی، کشاورزی، خانگی شهری، کارگاه‌های کوچک و مغازه‌ها استفاده می‌کنند که این مسئله منجر به تحمیل یک بار پیش‌بینی نشده به شبکه برق کشور می‌شود.

به گفته وی، در برخی مناطق جنوبی کشور رشد بار قابل توجهی مشاهده و البته ماینرهای زیادی هم در این مناطق شناسایی شده است. سوزاندن گازهای همراه نفت در مشعل‌ها علاوه بر هدر رفت منابع انرژی، پیامدهای زیست‌محیطی جدی به دنبال دارد. انتشار گازهای گلخانه‌ای، آلودگی هواو تغییرات اقلیمی از جمله عواقب فلر ینگ هستند. این پدیده همچنین به سلامت ساکنان مناطق نفتخیز آسیب می‌رساند.

در حالی که بسیاری از کشورهای همسایه به دنبال کاهش فلر ینگ و استفاده بهینه از گازهای همراه نفت هستند، ایران همچنان در این زمینه با چالش‌های جدی مواجه است. کشورهای مانند قطر و عربستان سعودی با سرمایه‌گذاری‌های کلان، موفق به کاهش قابل توجه فلر ینگ شده‌اند و از گازهای مشعل برای تولید برق و محصولات پتروشیمی استفاده می‌کنند. با وجود تمام مشکلات ناشی از فلر ینگ در ایران، این پدیده حاوی فرصت‌های ارزشمندی است. گازهای مشعل حاوی ترکیبات ارزشمندی مانند اتان، پروپان و بوتان هستند که می‌توانند به عنوان خوراک صنایع پتروشیمی و تولید برق مورد استفاده قرار گیرند. یکی از این فرصت‌ها، تولید برق و استفاده از آن برای استخراج رمزارز است. با توجه به نیاز بالای استخراج رمز ارز به انرژی، می‌توان از برق ارز تولید شده از گاز فلر برای این منظور استفاده کرد.

هم اکنون شرکت‌های خصوصی در سراسر امریکا ایجاد شده‌اند که با استفاده از گازهای زائد حاصل از فعالیت‌های تولید سوخت‌های فسیلی برای استخراج نیرو، فعالیت استخراج رمز ارز را در کنار پایگاه‌های موجود نفت و گاز راهاندازی کرده‌اند. اما این امر روز به روز دشوار تر می‌شود، زیرا بعضی از ایالت‌ها، مقررات سختگیرانه‌ای را در خصوص انرژی دیجیتال وضع می‌کنند.

اکنون بسیاری از شرکتهای ارز دیجیتال به دنبال راه‌اندازی فعالیت‌های مشابه در آژانتین و تقویت ارز ضعیف این کشور هستند. برای نمونه، شرکت «جیگا انرژی سولوشنز» به دنبال توسعه فعالیت‌های استخراج رمز ارز در بازارهای جدید است. استان مندوزا در آژانتین، دومین ذخیره بزرگ گاز شیل جهان به نام «اکا موئر تار» را در خود جای داده که می‌تواند مقادیر زیادی انرژی دچار هدررفت را برای استخراج کنندگان ارز دیجیتال فراهم کند. جیگا انرژی با جمع آوری گاز فلر برای تأمین نیروی مورد نیاز دیتاسنترها در محاسبات انرژی، به‌فعاله در، کاهش انتشار جهانی متان مشارکت می‌کند. بدون تردید ارزهای دیجیتال بخشی از سیستم پولی جهان بوده و در آینده نیز به کشورهای بیشتری گسترش خواهد یافت.

بنابراین کشورها برای ایجاد تعادل بین تولید رمز ارز و مصرف برق به دنبال منابع دیگر تولید مانند انرژی‌های تجدیدپذیر و گاز همراه نفت و فلر هستند. در واقع، صنعت استخراج بیت‌کوین و ارز دیجیتال به دلیل مصرف شدید برق با چالش‌های زیادی مواجه است، زیرا بر برخی کشورها به دلیل بحران کمبود انرژی و افزایش قیمت آن ارزهای دیجیتال را ممنوع کرده‌اند.

در شرایطی که تحریم‌ها موجب بلوکه شدن درآمدهای نفت و گاز ایران شده است، استخراج ارز دیجیتال از گاز فلر قطعاً فرصتی طلایی محسوب می‌شود. این تجربه در کشورهایی مانند امریکا و آژانتین موفقیت‌آمیز بوده است و نشان داده تبدیل گاز فلر به ارز دیجیتال فرآیندی سودآور است.

از طرفی کشورهای تحت تحریم مانند ونزوئلا و روسیه نیز با ارز دیجیتال برای معاملات نفت و گاز خود استفاده کرده‌اند تا از محدودیت‌های تحریمی عبور کنند و مانع از بلوکه شدن پول‌هایشان شوند.

آرش نجفی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران معتقد است سال‌هاست تلاش‌هایی برای جمع‌آوری گازهای مشعل و استفاده از آنها در صنایع مختلف صورت می‌گیرد که یکی از این کاربردها تولید برق است.

وی گفت: پتانسیل تولید برق از گاز فلر بسیار بالاست و با سرمایه‌گذاری مناسب می‌توان این کارگاه‌های مخصوصی برای این منظور احداث کرد.

این کارشناس انرژی با اشاره به اقدامات انجام گرفته در خصوص جمع آوری گاز فلر تصریح کرد: اخیراً و پس از ۱۰۰ سال از اکتشاف نفت با اهمیتی که صورت گرفته است وضعیت به این سمت رفته که تولید گاز فلر تا حدودی مدیریت شود که یکی از فرآیندهای آن تولید برق است که وارد شبکه شود یا در صورت مازاد و ضرورت از آن در راستای تولید رمز ارز استفاده شود.

رمز ارزها به عنوان یک ابزار مالی جدید و مستقل می‌توانند به ایران کمک کنند تا در اقتصاد دیجیتال فعال تر شود و بخشی از مشکلات ناشی از تحریم‌ها را کاهش دهد. بسیاری از کشورهای از جمله عربستان و عراق در حال حاضر به سمت توسعه زیرساخت‌های رمز ارزی حرکت کرده‌اند و ایران نیز با بهره‌گیری از فرصت فلر ینگ می‌تواند از قافله عقب نماند و این کار می‌تواند منجر به افزایش ارزش پول ملی نیز شود. همانطور که گفته شد ایران یکی از کشورهای مستعد برای استخراج رمز ارز از گاز فلر است، به‌طوری‌که بر اساس برآوردهای رسمی ایران روزانه ۴۰ میلیون مترمکعب گاز فلر دارد. با توجه به آمار سال ۲۰۲۱ ایران با ۱۸/۵ میلیارد مترمکعب گاز مشعل سوزانده شده در جایگاه دوم جهان قرار دارد. روسیه با ۲۶/۴ میلیارد مترمکعب گاز فلر در رتبه نخست قرار دارد. عراق نیز بافاصله کمی از ایران (۱۷/۷ میلیارد مترمکعب) در جایگاه سوم قرار دارد. همچنین بر اساس برخی گزارش‌ها متوسط قیمت صادرات گاز در حال حاضر، ۳۰ سنت است که بر این اساس بیش از ۵ میلیارد دلار خسارت سالانه سوزاندن گازهای فلر ایران است. این درحالی است که میزان صادرات گاز ایران ۱۷/۳ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۲۱ بوده است. این آمار نشان دهنده این مسئله است که ایران بیش از میزان گاز صادراتی، گاز سوزاندن است،

بنابراین استفاده از گاز فلر در ایران برای تولید رمز ارز قانونی می‌تواند پیامدهای مثبتی برای اقتصاد کشور داشته باشد، یعنی از یکسو، از هدر رفت سرمایه ملی جلوگیری می‌شود و از سوی دیگر، کشور از جریان فناوری جهان عقب نمی‌ماند.

احتکار زمین، سیاستی که زمین را به سرمایه‌ای با ارزش تبدیل کرد

۳ هزار و ۵۰۰ برابر شدن قیمت زمین طی ۳ دهه گذشته

بر اساس آمار رسمی سایت کدال، تا پایان سال ۱۳۹۹، بانک‌ها در ایران حدود ۳۷میلیون مترمربع زمین و املاک آپارتمانی را در اختیار داشتند

مجلس شورای اسلامی در یادداشتی به این موضوع اشاره و بر لزوم بازنگری در سیاست‌های شهری تأکید کرده است. او درباره این موضوع توضیح داد: «اصراً بر حفظ کمربند فعلی شهرها، سبب ایجاد محدودیت شدید در عرضه زمین شده و این امر در نهایت به رشد رانت زمین در کلانشهرها منجر شده است.» همچنین ابوالفضل ابوترابی، نماینده مجلس به نقش احتکار زمین در گران شدن مسکن اشاره کرد و گفت: «توسعه نایافتن محدوده شهرها به تناسب رشد طبیعی شهر، از عواملی بود که به گرانی زمین دامن زده است.» به گفته رئیس، وقتی زمین به یک کالای سرمایه‌ای تبدیل می‌شود، نه تنها امکان توسعه شهری کاهش می‌یابد، بلکه مردم نیز به جای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد، پول خود را وارد بازار زمین می‌کنند. این چرخه به تشدید بحران مسکن و افزایش قیمت‌ها می‌انجامد.

■ **اثر احتکار زمین بر سوداگرانه شدن بازار و بنگاه‌داری بانک‌ها**

احتکار زمین در سه دهه گذشته و هم‌زمان با بسته شدن محدوده شهرها باعث شده است به استناد منان رئیس، قیمت زمین در کشور ۳ هزار و ۵۰۰ برابر شود، درحالی‌که قیمت دلار ۳۶۶ برابر، طلا ۲ هزار و ۸۰۰ برابر و مسکن هزار و ۶۰۰ برابر افزایش یافته است. این افزایش چشمگیر قیمت زمین سبب شده که زمین به یک کالای سرمایه‌ای تبدیل شود. به گفته محمدصالح شکوهی، استاد دانشگاه و کارشناس مسکن، زمین‌های داخل شهرها و کلانشهرها عمدتاً در اختیار سازمان‌ها و نهادهای دولتی است که به‌دلیل تورم بالای زمین نسبت به مسکن، از ساخت‌وساز در این زمین‌ها خودداری می‌کنند. این شرایط باعث شده علاوه بر دولت، بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری نیز به احتکار زمین روی بیاورند. با توجه به سود بالای زمین نسبت به سایر بازارها، بانک‌ها در گیر بنگاه‌داری املاک و زمین شده‌اند. بر اساس آمار رسمی سایت کدال، تا پایان سال ۱۳۹۹، بانک‌ها در ایران حدود ۳۷ میلیون مترمربع زمین و املاک آپارتمانی را در اختیار داشتند. این روند نشان دهنده آن است که بانک‌ها به جای ایفای نقش تسهیلات‌دهی در بازار مسکن در کنار دولت تبدیل به بازیگران اصلی سرمایه‌ای شدن زمین شده‌اند.

■ **احتکار زمین عامل دوم سرمایه‌ای شدن زمین**

آمارهای اخیر نشان می‌دهد سازمان ملی زمین و مسکن بیش از ۱۸ هزار هکتار زمین در محدوده شهرها در اختیار دارد که معادل ۳۰ برابر مساحت فعلی شهر تهران است. این زمین‌ها به دلیل تصمیمات محدودکننده دولت در مورد گسترش شهرها از توسعه خارج شده و در دست دولت باقی مانده‌اند. این احتکار زمین که از بسته شدن مرزهای شهری نشئت گرفته، یکی از مهم‌ترین عوامل تبدیل زمین به کالای سرمایه‌ای در کشور شده است. با کاهش عرضه زمین در مناطق شهری، تقاضا برای آن به‌شدت افزایش یافته و به داغ شدن بازار سوداگری زمین منجر شده است.

محمدمنان رئیس، نایبرئیس کمیسیون عمران

آمارهای اخیر نشان می‌دهد سازمان ملی زمین و مسکن بیش از ۱۸هزار هکتار زمین در محدوده شهرها در اختیار دارد که معادل ۳۰ برابر مساحت فعلی شهر تهران است. این زمین‌ها به دلیل تصمیمات محدودکننده دولت در مورد گسترش شهرها از توسعه خارج شده و در دست دولت باقی مانده‌اند. این احتکار زمین که از بسته شدن مرزهای شهری نشئت گرفته، یکی از مهم‌ترین عوامل تبدیل زمین به کالای سرمایه‌ای در کشور شده است

۴ برنامه جدید برای توسعه سواحل مکران

موتور محرک اقتصاد دریامحور ایران روشن می‌شود؟

۴ برنامه جدید برای توسعه سواحل مکران

کاهش می‌دهد و منجر به افزایش رقابت پذیری می‌شود. او با اشاره به موقعیت جغرافیایی ایران و دسترسی به آب‌های آزاد افزود، استفاده از ظرفیت حمل و نقل دریایی می‌تواند نقش کلیدی در اقتصاد کشور داشته باشد، بنابراین باید از ظرفیت اقتصادی بومی و محلی، ایجاد اشتغال پایدار برای جوامع ساکن در این مناطق و حمایت از صنایع کوچک و متوسط که بتوانند در زنجیره تأمین منطقه‌ای ایفای نقش کنند. دوم، توسعه زیرساخت‌های انرژی با تأکید بر انرژی‌های تجدیدپذیر.

ما در یافته‌ایم که اقتصاد آینده، اقتصادی وابسته به انرژی‌های پایدار و پاک است. سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید انرژی و کاهش وابستگی به منابع فسیلی، نه تنها از نظر زیست‌محیطی ضروری است، بلکه از نظر اقتصادی نیز به رقابتی تر شدن این منطقه کمک خواهد کرد.

وی افزود: سومین هدف تکمیل راهگذرهای بین‌المللی و تقویت مسیرهای مواصلاتی. ایجاد شبکه‌ای از مسیرهای ریلی، جاده‌ای و دریایی که ایران را به دیگر کشورهای منطقه و فراتر از آن متصل کند، یکی از ارکان کلیدی سیاست دریامحور ماست و چهارم، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی به‌عنوان نیروی محرکه توسعه اقتصادی. هیچ اقتصادی بدون سرمایه‌گذاری پایدار رشد نخواهد کرد و ما از تمامی کشورهایی که در توسعه این منطقه مشارکت داشته باشند، استقبال می‌کنیم.

■ **توسعه اقتصاد دریامحور گامی در راستای تحقق رشد ۸درصدی**

رضانعلی سبحانی فر، عضو سابق کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در این خصوص با اشاره به ضرورت توسعه و ایجاد زمینه‌های اقتصاد دریامحور به «جوان» گفت: یکی از مواردی که بر هزینه تمام شده کالا تأثیر زیادی دارد، حمل و نقل است. در حال حاضر عمده حمل و نقل کشور در حوزه جاده است که هزینه‌ها را دوچندان می‌کند اما اگر بخشی از حمل و نقل به شکل ریلی و حمل و نقل بین‌المللی کالاها به شکل دریایی صورت گیرد به مراتب هزینه‌های تمام شده را

در کشور گفت: «هشت گمشده» مکران، امروز باید به قطب اقتصادی آینده ایران و منطقه بدل شود. دولت جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر این راهبرد، چهار هدف کلیدی را برای توسعه این منطقه تعیین کرده است: نخست، تقویت اقتصادهای بومی و محلی، ایجاد اشتغال پایدار برای جوامع ساکن در این مناطق و حمایت از صنایع کوچک و متوسط که بتوانند در زنجیره تأمین منطقه‌ای ایفای نقش کنند. دوم، توسعه زیرساخت‌های انرژی با تأکید بر انرژی‌های تجدیدپذیر. ما در یافته‌ایم که اقتصاد آینده، اقتصادی وابسته به انرژی‌های پایدار و پاک است. سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید انرژی و کاهش وابستگی به منابع فسیلی، نه تنها از نظر زیست‌محیطی ضروری است، بلکه از نظر اقتصادی نیز به رقابتی تر شدن این منطقه کمک خواهد کرد.

وی افزود: سومین هدف تکمیل راهگذرهای بین‌المللی و تقویت مسیرهای مواصلاتی. ایجاد شبکه‌ای از مسیرهای ریلی، جاده‌ای و دریایی که ایران را به دیگر کشورهای منطقه و فراتر از آن متصل کند، یکی از ارکان کلیدی سیاست دریامحور ماست و چهارم، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی به‌عنوان نیروی محرکه توسعه اقتصادی. هیچ اقتصادی بدون سرمایه‌گذاری پایدار رشد نخواهد کرد و ما از تمامی کشورهایی که در توسعه این منطقه مشارکت داشته باشند، استقبال می‌کنیم.

■ **توسعه اقتصاد دریامحور گامی در راستای تحقق رشد ۸درصدی**

رضانعلی سبحانی فر، عضو سابق کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در این خصوص با اشاره به ضرورت توسعه و ایجاد زمینه‌های اقتصاد دریامحور به «جوان» گفت: یکی از مواردی که بر هزینه تمام شده کالا تأثیر زیادی دارد، حمل و نقل است. در حال حاضر عمده حمل و نقل کشور در حوزه جاده است که هزینه‌ها را دوچندان می‌کند اما اگر بخشی از حمل و نقل به شکل ریلی و حمل و نقل بین‌المللی کالاها به شکل دریایی صورت گیرد به مراتب هزینه‌های تمام شده را

ایران به مدد مزیت‌های آشکار تجاری که در جغرافیای خود پنهان کرده است، می‌تواند رونق دوچندانی به فضای کسب و کار خود دهد. یکی از مسیرهای مهم برای تحقق این هدف، اقتصاد دریامحور است. کشوری که بیش از ۸۰۰هزار ۸۰۰ کیلومتر خط ساحلی دارد نباید نسبت به آینده آن بی تفاوت باشد، چراکه توسعه اقتصاد دریامحور، تنها یک انتخاب برای ایران نیست. در سال‌های گذشته به صورت مستمر بر نامه‌هایی برای توسعه اقتصاد دریامحور تدوین و اجرایی شده بود اما متأسفانه سهم بسیار پایینی در GDP ایران از حوزه کسب‌وکارهای دریایی دارد.

■ ■ ■

ایران با وجود موقعیت ممتاز دریایی که در اختیار دارد باید با حضور مؤثر در ساحل، فراساحل، دریا و اقیانوس و بهره‌گیری از آن به‌عنوان یک پشیران و محور توسعه کشور، برای احراز جایگاه شایسته منطقه‌ای و جهانی در بهره‌گیری از دریا اقدام کند. به رغم وجود سابقه نزدیک به یک قرن در خصوص قوانین مرتبط با پهنه‌های آبی و دریایی به نظر می‌رسد شاهد یک ناهمگونی مدیریتی در اجرای قوانین و مقررات هستیم، بنابراین ایجاد ادبیات مشترک میان قوانین و مقررات و مفاهیم این بخش ضروری است.

این موضوع در هشتمین کنفرانس اقیانوس هند- مسقط مورد تأکید سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه قرار گرفت. او با بیان اینکه دریاها در طول تاریخ همواره بیش از آنکه مرزهای جغرافیایی باشند، دروازه‌های اتصال تمدن‌ها بوده‌اند، گفت: دیگر نمی‌توانیم به مسیرهای سنتی و الگوهای قدیمی تجارت بسنده کنیم. ما باید آینده‌ای را طراحی کنیم که در آن اقیانوس هند نه فقط یک مسیر ترانزیتی، بلکه یک قطب همکاری‌های راهبردی و اقتصادی باشد. از این رو، دولت چهاردهم جمهوری اسلامی ایران یک برنامه جامع و عملیاتی برای توسعه بنادر، حمل‌ونقل دریایی و ایجاد زنجیره تأمین منطقه‌ای تدوین کرده است.

عراقچی با اشاره به ظرفیت مغفول واقع شده سواحل مکران

دریا در کشور وجود دارد و ما می‌توانیم همان‌طور که کشورهای حاشیه خلیج فارس با بر خورداری از حجم ساحل بسیار کمتر نسبت به ایران در حوزه‌های مختلف نظیر گردشگری، صنایع و همچنین کشاورزی به دستاوردهای خوبی رسیده‌اند، اهداف تعیین شده خود را پیگیری کنیم و به آنها دست یابیم. اگر از این ظرفیت استفاده شود، مطمئن هستم میزان قابل توجهی از رشد ۸ درصدی پیش‌بینی شده برای اقتصاد در برنامه‌های پیشرفت را می‌توان از طریق اقتصاد دریامحور محقق کرد.

■ **تحریم بخش خصوصی در اقتصاد دریامحور**

رضانعلی سنگدوینی، نایب رئیس کمیسیون انرژی هم با بیان این که در حال حاضر در حوزه توسعه اقتصاد دریامحور عقب هستیم، گفت: کشورهای حوزه خلیج فارس در بحث اقتصاد گر گردشگری و اقتصاد دریامحور بسیار فعال هستند که کشور ما در مقایسه با آنها بسیار عقب است. باید توجه ویژه‌ای به اقتصاد دریامحور چه در جنوب و چه در شمال، یعنی دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان داشت و از ظرفیت سواحل استفاده کرد.

این نماینده مجلس با تأکید بر این که اقتصاد دریامحور تأثیر بسزایی در تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی دارد، گفت: لازم است دولت و همه مجموعه نظام توجه ویژه‌ای به ظرفیت استان‌های حاشیه دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان داشته باشند. در این راستا پشتیبانی و تأمین امنیت سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی بسیار مهم است.

■ **بر نامه توسعه دریامحور نیازمند اصلاحات**

موضوع اقتصاد دریامحور از مطالبات رهبری است که در برنامه هفتم نیز آمده است. با توجه به اینکه در مقایسه با کشورهای منطقه، بیشترین ساحل به ویژه در جنوب کشور متعلق به ایران است، این موضوع می‌تواند منبع اقتصادی مهمی برای کشور باشد. بر همین اساس جهت بهره‌مندی از ظرفیت‌های سواحل باید با برنامه‌ریزی درازمدت و کوتاه‌مدت اقدام کرد و به طور حتم تحقق این مهم، نیازمند تصمیماتی یکپارچه در اجرای قوانین این بخش است.

